

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv. II. 37.101/2015/5.szám

A Kúria a Dr. Tóth László ügyvéd (**cím**) által képviselt **Felperes** (**cím**) felperesnek a Dr. ... jogtanácsos által képviselt Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (1024 Budapest, Keleti Károly utca 24.) alperes ellen élelmiszer-ellenőrzési bírság ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében, a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2014. november 5. napján kelt 6.K.27.254/2014/6. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 7. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon tartott tárgyaláson meghozta az alábbi

ítéletet:

A Kúria a Győri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 6.K.27.254/2014/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 30.000 (harmincezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

Indokolás

Az alperes a 2014. február 6-án meghozott 04.2/636-2/2014. számú határozatával helybenhagyta a Győr-Moson-Sopron Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága, mint első fokon eljáró élelmiszerlánc felügyeleti szerv 17.2/2279-4/2013. számú, a felperest 4.068.100 forint élelmiszerellenőrzési bírság és 18.900 forint eljárási költség megfizetésére kötelező határozatát. A határozat alapjául szolgáló tényállás szerint az elsőfokú hatóság a NAV-val közösen mélységi ellenőrzést végzett 2013. október 24-én a hegyeshalmi határátkelőhelynél. Megvizsgálták a felperesi cég által feladott, ... forgalmi rendszámú gépjárműben 20 darab big-bag zsákban szállított, összesen 23.930 kilogramm mennyiségű vöröshagymatételt és megállapították, hogy a tétel teljes egészében jelöletlen.

Az elsőfokú hatóság a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a

továbbiakban: Ket.) 39.§ (2) bekezdése alapján értesítette a felperest, mint ügyfelet a hatósági eljárás megindításáról és tájékoztatta arról, hogy az ellenőrzéssel kapcsolatban írásban nyilatkozatot tehet, megállapításokat közölhet. A felperes a nyilatkozattételi jogával nem élt.

Az alperes a 178/2002/EK rendelet 3. cikk 8. pontjára alapozva állapította meg a vöröshagymatétel forgalomba hozatala tényét. Az élelmiszerek jelöléséről szóló 19/2004.(II.26.) FVM-ESZCSM-GKM együttes rendelet 3.§ (1) bekezdés a) pontjában írtakra utalva pedig kifejtette, hogy az általános élelmiszerjogi előírásokon túlmenően a zöldség-gyümölcs termékek forgalmazására speciális jogszabályok vonatkoznak.

Az alperes a határozatát a Tanács 2007. október 22-i 1234/2007/EK rendelet (a továbbiakban: EK rendelet) 113a. cikk (1)-(3) bekezdéseiben foglaltakra, valamint a fenti EK rendelet részletes szabályainak megállapításáról szóló, a Bizottság 543/2011/EU végrehajtási rendelete (a továbbiakban: EU rendelet) 4. cikk (2) bekezdés a) és b) pontjaira, az I. melléklet A. rész 4. pontja, valamint a 2. Cím I. fejezet 5. cikk (4) bekezdésében írtakra alapította.

Hangsúlyozta, hogy a forgalmazási minőségi szabványok a forgalomba hozatal valamennyi szakaszában alkalmazandók. A kivétel csak egy adott termelési területen belül engedhető meg. Az ellenőrzött vöröshagyma termék nem felelt meg a forgalmazási előírási követelményeknek, mert nem tartalmazták az EU rendelet I. melléklet A. rész 4. pontja szerinti jelölési követelményeket (a csomagoló és/vagy a feladó neve, címe).

Megállapította a hatóság, hogy jelölési követelményeknek nem megfelelő vöröshagymatétel csomagolási egységek feladója, birtokosa és egyben tulajdonosa a felperes volt. Az alperesi hatóság szerint ezt alátámasztja a felperes magyarországi partnerének, a J. Kft.-nek az elsőfokú hatósági eljárásban beszerzett nyilatkozata is.

Utalt arra, hogy az EU rendelettel hasonló szabályozást tartalmaz a gyümölcs- és zöldség- ellenőrzésről szóló 82/2004.(V.11.) FVM rendelet 6.§ (1) bekezdése is a tételazonosság és az előírt követelményeknek megfeleléség kérdésében.

A bírság kiszabása az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény (a továbbiakban: Éltv.) 56.§ (1) bekezdése, 62.§ (1) bekezdés a) pontja és a (4) bekezdés, valamint az 59.§ (9) bekezdés rendelkezésein alapult.

Az Európai Parlament és Tanács 2011. december 13-i 2011/91/EU Irányelve (a továbbiakban: Irányelv) 2. cikk (2) bekezdés a) pont i) alpontra hivatkozást nem tartotta megalapozottnak, kifejtve, hogy ez azokra a jelzésekre vonatkozik, mely az árutétel azonosítását teszi lehetővé. Az „árutétel” pedig egy adott élelmiszer gyakorlatilag azonos körülmények között megtermelt, előállított vagy csomagolt kiserelési egységeinek egy tétele. Az

Irányelv a forgalomba hozott élelmiszer jelölését írja elő, ami az adott árutétel beazonosítását lehetővé teszi.

Az elsőfokú bíróság felperes keresetét elutasította.

Megállapította, hogy a jegyzőkönyv tartalmazza az ellenőrzéskor tapasztaltakat, azt, hogy a zsákok jelöletlenek voltak, és ezt tanúsítják a fényképfelvételek is.

*A bíróság az elutasítás jogalapjaként hivatkozott az Éltv. 56.§ (1) bekezdésére, 59.§ (6) és (7) bekezdés c) pontjára a bíróság kiszabás körében. Az EK rendelet 113a. cikke és az EU rendelet 4. cikk (2) bekezdése, valamint a (7) bekezdés összevetéséből arra következtetett, hogy a felperesnek kellett volna igazolni azt az állítását, hogy a **J.** Kft. csomagolóüzem a felperesi termelési területen belül van. A bíróság azt állapította meg, hogy a termelési terület fogalma az adott cég, a felperes gazdasági egységéhez tartozó fogalom. E körben pedig a felperes nem bizonyította, hogy a termelési területén van a **J.** Kft.*

*Kifejtette, hogy a felperes által jelölt nemzetközi szokvány, az INCOTREMS paritások közül az EXW szabályozás azt jelenti, hogy a költség és kockázat a telephelytől a vevőt terheli, import esetén a fuvar- és egyéb költség a vámértéket növeli. A paritás a tulajdonjogot nem érinti, annak átszállását nem írja elő. Ezért levonta azt a következtetést, hogy a paritások és a **J.** Kft. nyilatkozata szerint is a tulajdonos a felperes volt az ellenőrzés lefolytatásakor, az EU rendelet és az EK rendelet értelmében a felperes akkor járt volna el helyesen, ha a zsákokon a cégnevet, illetve származási országot megjelöli, ennek hiányában az alperes helyesen állapította meg a jogsértés tényét.*

*Az ítélet indokolása tartalmazza, hogy mellőzte a felperes bizonyítási indítványát a **J.** Kft. megkeresésére és további nyilatkozat beszerzésére, mert nem volt vitatott, hogy a **J.** Kft. csomagolóüzem.*

A felperes felülvizsgálati kérelmében a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 275.§ (4) bekezdése alapján kérte hatályon kívül helyezni az elsőfokú bíróság ítéletét és azt, hogy a Kúria a jogszabályoknak megfelelő határozatot hozva adjon helyt a felperes keresetének, másodlagosan kérte a bíróságot új eljárás lefolytatására, új határozat hozatalára utasítani a megjelölt jogszabálysértések alapján.

A felülvizsgálati kérelem szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, ugyanakkor a bíróság kiszabás jogalapja körében téves következtetést vont le, továbbá az Éltv. rendelkezéseit, a 62.§-át, valamint a 2011/91/EU irányelv 2. cikk (2) bekezdés a) pont i) alpontját helytelenül alkalmazta.

*A felülvizsgálati kérelem érvelése szerint az EU irányelv 2. cikk (2) bekezdés a) pont i) alpontjával kapcsolatban az ítélet mellőzi a jelzett körben az érdemi indokolást, valamint nem veszi figyelembe azt a nem vitatott tény, hogy a **J.** Kft. csomagolóüzem.*

Az ítélet jogszabálysértő amiatt is, mert az Irányelv éppen a termőterület elhagyását rögzíti releváns körülményként előkészítő, vagy csomagoló állomás részére történő szállításkor, éppen a termelőterület elhagyásakor ad felmentést az árutétel megjelölése alól. Az Irányelv pontos, részletes tartalma miatt alkalmas közvetlen joghatás kiváltására, így alkalmazható a jelen ügyben.

Kifogásolta, hogy a termelési terület fogalmával összefüggésben a bíróság csak részben fogadta el a felperes érvelését.

A bizonyítási indítványok körében rámutatott, hogy az alperes a felperessel való szerződéses viszony meglétét és a **J.** Kft. csomagolóüzem jellegét nem vitatta, ezért e körben további bizonyítás nem is volt szükséges.

Állította továbbá, hogy téves következtetést vont le a rendelkezésre álló tényekből, mert eleve helytelen alapra helyezkedett, amikor az Éltv. vonatkozó rendelkezéseitől eltérően a tulajdonjog átszállását vizsgálta és nem a birtokállapotot. Az Éltv. 62.§ (4) bekezdése alapján a felperest semmiképpen nem lehetett a termék birtokosának tekinteni, a birtokállapot szerint a fuvarozó volt az.

Az EXW paritás tartalmával, joghatásával és az 13450 sorszámú számla tartalmának vizsgálatával összefüggésben is téves és jogszabálysértő következtetéseket vont le a bíróság, mert nem vette figyelembe, hogy az EXW kikötés szerint a költség és kockázat a berakodás pillanatában átszállt, és a számla szerint „a vevő teherautóval jött az áruért”.

Ez okból állította, hogy a felperessel szemben bírságot nem lehetett volna kiszabni.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében az elsőfokú ítélet hatályában tartását kérte.

Az EU irányelvvel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy az az árutétel azonosításával kapcsolatos jelzésekre vonatkozik, ezzel szemben az alperesi határozat nem ezek miatt alkalmazott szankciót, hanem a megjelölt jelölési szabályok megsértését róta a felperes terhére. Hangsúlyozta az alperes, hogy az Éltv. 62.§ (4) bekezdése alkalmazásánál azt a személyt kell birtokosnak tekinteni, aki az áruval rendelkezik, tekintet nélkül arra, hogy az időlegesen a fuvarozónál van. A vöröshagyma-szállítmányt számla nem kísérte. Az elsőfokú hatóság nyilatkozattételre felhívta a felperest, de ezzel a jogával nem élt, sőt fellebbezésében sem hivatkozott arra, hogy nem ő lett volna az áru tulajdonosa, illetve birtokosa az ellenőrzés időpontjában. A **J.** Kft. közigazgatási eljárásban tett nyilatkozata pedig azt támasztja alá, hogy az ellenőrzés időpontjában még a felperes rendelkezett az áruval. Az alperesi álláspont szerint a határozat jogszerűségét nem befolyásolja a felperes által a peres eljárásban utólag becsatolt számla.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a Pp. 272.§ (2) bekezdése és a Pp. 275.§ (2)

bekezdése alapján.

A felperes felülvizsgálati kérelme nem alapos.

A Kúria megítélése szerint a bíróság a jogerős ítéletében a helyesen megállapított tényállásból - a felülvizsgálati kérelmi hivatkozásokkal ellentétben - helytálló következtetésre jutott az alperesi határozat jogszerűségével kapcsolatban, a döntésével és az indokaival a felülvizsgálati bíróság egyetért.

A Kúria rámutat arra, hogy alaptalanul hivatkozik a felperes a felülvizsgálati kérelmében az EU Irányelv 2. cikk (2) bekezdés a) pontja i) alpontjában írtak megsértésére, mivel az Irányelvnek nincs érdemi jelentősége az ügyben.

Az EU Irányelv 9. cikke kifejezetten tartalmazza, hogy az Irányelvnek a tagállamok a címzettjei, ebből következően nincs közvetlen hatálya. Az Irányelv rendelkezései megjelennek a nemzeti jogban. Az Irányelv szerinti célokat, szabályokat tartalmazza az élelmiszerek jelöléséről szóló 19/2004.(II.26) FVM-ESzCsM-GKM együttes rendelet. Az élelmiszerek jelölése fogalmát ez a rendelet az 1169/2011/EU rendelet 2. cikk (2) bekezdés j) pontjának megfelelően határozza meg. A felperes által hivatkozott irányelvi rendelkezés az élelmiszer árutétel azonosítására vonatkozó jelzések alól enged kivételt.

Ugyanakkor az EU Irányelv nem tartalmaz konkrét szabályt a perbeli esetre, más a szabályozási és információs köre.

A felperesi esetre az EU Irányelvtől eltérően speciális, valóban közvetlenül alkalmazható, az egységes közös piac szervezéséről szóló EK Rendelet és a végrehajtását tartalmazó EU rendelet vonatkozik.

Mivel az EU Irányelvet nem kellett alkalmazni az ügyben, így a hozzá kapcsolódó fogalom, a „termőterület elhagyása” szövegrész értelmezése sem bír relevanciával, és emiatt nincs érdemi jelentősége annak, hogy erre nem tért ki külön az ítélet indokolásában az elsőfokú bíróság.

Ahogy azt az elsőfokú bíróság és az alperesi hatóság is helyesen megállapította, speciálisan a gyümölcs- és zöldség ágazatra alkalmazandó EU rendelet I. melléklet A. rész 4. pontja szerinti jelölés körében azonosító adatok a csomagoló és/vagy feladó neve és címe, eredetjelölés pedig a származási ország teljes neve, melynek feltüntetési kötelezettsége alól csak a 4. cikk (2) bekezdése alapján mentesülhetett volna a felperes.

A Kúria elfogadja az EK rendelet 113a. cikke (3) bekezdésével összefüggően az EU rendelet 4. cikke (2) bekezdésében írt, a forgalmazási előírások alóli kivételeket és mentességeket megállapító szabályhoz kapcsolódóan az „egy adott termelési területen belül” kitétel elsőfokú bíróság által megfogalmazott értelmezését, azaz, hogy ez a terület csak a felperes gazdasági egységéhez tartozó területet takarhatja. Helyesen döntött úgy az

elsőfokú bíróság, hogy az EU rendelet 4. cikk (7) bekezdéséből is következően a felperest terhelő bizonyítási kötelezettségről, hiszen e rendelkezés egyértelműen fogalmazza meg, hogy a tagállam illetékes hatósága részére bizonyítékokat kell szolgáltatni a (2) bekezdés alá tartozó termékek megfelelnek a megállapított feltételeknek. Ebből eredően a jogalap tekintetében a jogerős ítélet nem törvénysértő.

Körültekintően ítélte meg az elsőfokú bíróság az EXW kikötés jelentőségét is, mert ez a kikötés valóban nem érinti a tulajdonjogot, de még a birtokállapotot sem.

Az iratokból megállapíthatóan a felülvizsgálati kérelem hivatkozásával ellentétben nem a vevő ment teherautóval az áruért, hanem a CMR adatok szerint is az árut a felperes, mint feladó telephelyéről a vevő telephelyére a fuvarozó szállította el.

A felperes bírságfizetésre kötelezésének jogszerűsége körében a Kúria az alábbiakat emeli ki:

A felperes lényegében a saját mulasztása figyelmen kívül hagyásával szerette volna jogszerűtlenné minősíteni az alperesi határozatot, állítva, hogy a hatóság a birtokos személyét eljárása során és törvényi kötelezettsége ellenére nem tisztázta.

A Kúria hangsúlyozza, hogy ügydöntő jelentősége van annak a perben, hogy a hatóság az elsőfokú eljárásban tértivevényvel igazoltan felhívta a felperest is, mint ügyfelet nyilatkozattételre. Lefordítva is megküldte a felperes részére a 2013. október 30-án kelt 17.2/2279-1/2013. számú felhívását arra, hogy a kézhezvételtől számított 8 napon belül nyilatkozzon, hogy az ellenőrzéskor, Hegyeshalom határátkelő térségében 2013. október 24-én a felperes tulajdonában volt-e a 23.930 kilogramm vöröshagyma szállítmány. A végzés indokolása a figyelmeztetést is tartalmazza arról, ha a nyilatkozattételt megtagadja, a hatóság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján állapítja meg a tényállást (Ket. 51.§ (1) bekezdése, 50.§ (6) bekezdése).

A felperes megkapta a kellő tájékoztatást, de arra egyáltalán nem válaszolt, a pársoros fellebbezésében is csak az EU Irányelvre hivatkozott, birtokosi, felelősi minőségét nem vonta kétségbe.

A felperesnek lehetősége lett volna, hogy együttműködjön a hatósággal a tényállás feltárása érdekében, a nyilatkozattétel jogával élhetett volna, ezt azonban nem tette. Ha volt a birtokában a tényállás tisztázásához, az ő felelősségének kimentéséhez dokumentum, ennek csatolásától elzárkózott a közigazgatási eljárásban és a fellebbezésében sem utalt rá.

Nem vitatható az a felperesi álláspont, hogy a perben is

előterjeszthet igaza alátámasztására szolgáló új bizonyítékot. Ennek azonban korlátja van.

A közigazgatási eljárás befejezését követően, a határozat jogszerűségét vitató perben, csak akkor fogadható el a közigazgatási eljárásban nem hivatkozott, nem csatolt bizonyíték, ha az ügyfelet a saját magatartásán kívüli ok, körülmény akadályozott abban, hogy a hatóság részére átadja a bizonyítékát. Ha a hatóság jogszerűen jár el, a tényállás tisztázása érdekében mindent megtesz, de az ügyfél a bizonyítékok szolgáltatásától elzárkózik, ennek következménye az ügyfél terhére esik.

Mindezek alapján a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben foglalt okokból érdemben nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A Kúria a Pp. 270.§ (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján, figyelemmel a Pp. 67.§ (1) bekezdés i) pontjára, kötelezte a pervesztes felperest az alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltségének a megfizetésére, mely mértékénél figyelembe vette a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (3) és (5) bekezdéseiben foglaltakat.

A pervesztes felperes Pp. 78.§ (1) bekezdése és a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján köteles az illeték-feljegyzési joga folytán le nem rótt, az 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) az 50.§ (1) bekezdése szerinti mértékű felülvizsgálati illeték megfizetésére.

Budapest, 2015. április 15.

Dr. Tóth Kincső s.k. a tanács elnöke, Krajcsovics Józsefné Dr. Illés Ibolya s.k. előadó bíró, Dr. Rothermel Erika s.k. bíró